

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการบริหารขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชนย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของการบริหาร ปัจจัยพื้นฐานของการบริหารที่สำคัญ คือ คน เงิน วัสดุสิ่งของและวิธีการจัดการเงิน เป็นปัจจัยที่สำคัญ ที่ช่วยก่อให้เกิดผลงานเกิดขึ้นในทุก ๆ องค์กร ดังนั้นเกือบทุกองค์กรของรัฐและทุกหน่วยงานของเอกชน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีหน่วยงาน หรือแผนการเพื่อปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานการเงิน โดยเฉพาะ

ในปัจจุบันการบริหารงานของแต่ละองค์กรมีปัญหาเกิดขึ้นหลายประการ อาทิเช่น ปัญหาความล่าช้าในการตัดสินใจและการดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ ปัญหาการไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ ปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ปัญหาด้านการจัดการงบประมาณและการจัดสรรทรัพยากร ปัญหาโครงสร้างที่มีขนาดใหญ่โต ปัญหาความซ้ำซ้อนกันในการปฏิบัติหน้าที่ทำให้ขาดประสิทธิภาพ ปัญหานโยบายในการบริหารที่ขาดความต่อเนื่องขาดความชัดเจนและแนวทางที่แน่ชัด ตลอดจนปัญหาด้านรายได้และค่าตอบแทนจากการปฏิบัติงาน และปัญหาการไม่สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

สถานการณ์ปัจจุบันที่แต่ละองค์กรต่างก็ให้ความสำคัญต่อบุคคลทุกภาคส่วนของบุคคล ไม่เพียงแต่เป็นทรัพยากรพื้นฐานทางการจัดการเท่านั้นแต่ยังเป็นทรัพยากรที่มีค่าสูงสุดขององค์กร หรือ ที่เรียกว่า “ทุนมนุษย์ (Human capital)” และเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะบ่งชี้ถึงความสำเร็จบุคคลจึงมีความสำคัญในการผลักดันให้องค์กรมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมให้องค์กรประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการดำเนินงานขององค์กรในอนาคต (ณัฐพันธ์ เจริญนันท์. 2546 : 14)

งานการเงินและงานบัญชีเป็นกระบวนการการดำเนินงานเริ่มตั้งแต่องค์กร หรือกิจการที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้นนักบัญชีจะทำการสังเกตด้วยความเข้าใจ และเลือกกิจกรรมทางการเงินและบัญชีหรือรายการทางการเงินบัญชีแล้วการจัดทำและสรุปผลโดยจัดบันทึกยอด และกิจกรรมการปฏิบัติงานสรุปผลและจัดทำรายงานทางการเงินบัญชี การตรวจสำหรับองค์กรมี 2 แบบ คือ หนึ่งการตรวจสอบภายนอกซึ่งมีการตรวจสอบจากภายนอกหรือบริษัทผู้ตรวจสอบบัญชี โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะปกป้องผู้ถือหุ้นและเป็นกลไกควบคุมของผู้บริหาร ส่วนองค์กรของรัฐผู้ตรวจสอบบัญชี คือ

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบว่าการใช้จ่ายเงินขององค์กรว่าถูกต้องเป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับและตามแผน การจ่ายเงินภายในงบประมาณนั้น ๆ หรือไม่ ส่วนการตรวจสอบประเภทที่สองคือการตรวจสอบภายใน จัดทำโดยสมาชิกภายในองค์กร มีลักษณะเช่นเดียวกับการตรวจสอบภายนอกแต่ทำก่อนการตรวจ สอบภายนอก และครอบคลุม เนื้อหาในการประเมินขั้นตอนนโยบาย และการดำเนินงานขององค์กรรวมทั้งข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุง (สุรัชสวัสดิราชกุลชัย. 2546 : 13-14)

บริษัทรังสิตฟุตแวร์ จำกัด จากข้อมูลการเงินและบัญชีพบว่า ปัญหาในการบริหารที่พบคือปัญหาด้านการเงินการบัญชีและการตรวจสอบซึ่งพบว่า ด้านการเงิน ที่พบได้แก่ มีการรับเงินโดยไม่ออกหลักฐานการรับเงินแล้วไม่บันทึกรายการในสมุดเงินสด นำส่งเงินเกินบัญชี หรือนำส่งเงินขาดบัญชี ยกเลิกใบเสร็จรับเงินโดยไม่มีฉบับตัวจริงแนบไว้และไม่ทำทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงิน ส่วนปัญหาด้านการจัดทำบัญชี ที่พบได้แก่ ไม่จัดทำบัญชีให้เป็นปัจจุบัน มีการลงปรับปรุงแก้ไขบัญชีย้อนหลัง บันทึกรายการในทะเบียนต่าง ๆ ไม่ครบถ้วนตามระบบบัญชี ลงบัญชีโดยไม่แยกประเภท ไม่ได้จัดทำรายงานการรับ-การจ่าย ให้เป็นปัจจุบัน ส่วนปัญหา ด้านการ ควบคุมดูแล การตรวจสอบรายได้ของบริษัทรังสิตฟุตแวร์ จำกัด ปัญหาที่พบได้แก่ ไม่จัดให้มีการตรวจสอบจำนวนเงินที่รับ – จ่าย กับหลักฐานว่านำมาลงบัญชีเงินสดถูกต้องหรือ มีการเก็บรักษาเงินสดย่อยคงเหลือประจำวันไว้เกินวงเงินที่บริษัทรังสิตฟุตแวร์ จำกัด กำหนดไว้ ส่วนด้านการเก็บเอกสาร ปัญหาที่พบได้แก่ จัดเก็บเอกสารไม่เป็นหมวดหมู่ไม่แยกปีออกจึงทำให้เวลาหาเอกสารลำบากเวลาผู้ตรวจสอบบัญชีมาตรวจ ส่วนข้อมูลการส่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีไปอบรมตามสถานที่ต่าง ๆ ที่เปิดการอบรมเรื่องการเงินและบัญชีทางบริษัทไม่ได้ส่งเข้าเจ้าหน้าที่เข้าอบรม

จากสภาพปัญหาเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชีที่เกิดขึ้นดังกล่าวต้องมีการแก้ไขอย่างรีบด่วนก่อนที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานและมีผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่ทุกระดับในอนาคต ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งอาจรวมทั้งการจัดระบบงาน การสื่อสาร การส่งเสริมให้มีคุณวุฒิทางการศึกษามากขึ้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของบริษัทรังสิตฟุตแวร์ จำกัด จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาบุคลากรงานการเงินและบัญชีในบริษัทรังสิตฟุตแวร์ จำกัด เพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนางานดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีในบริษัทรังสิตฟุตแวร์ จำกัด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาบุคลากรงานการเงินและการบัญชีในบริษัทรังสิตฟุตแวร์ จำกัด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

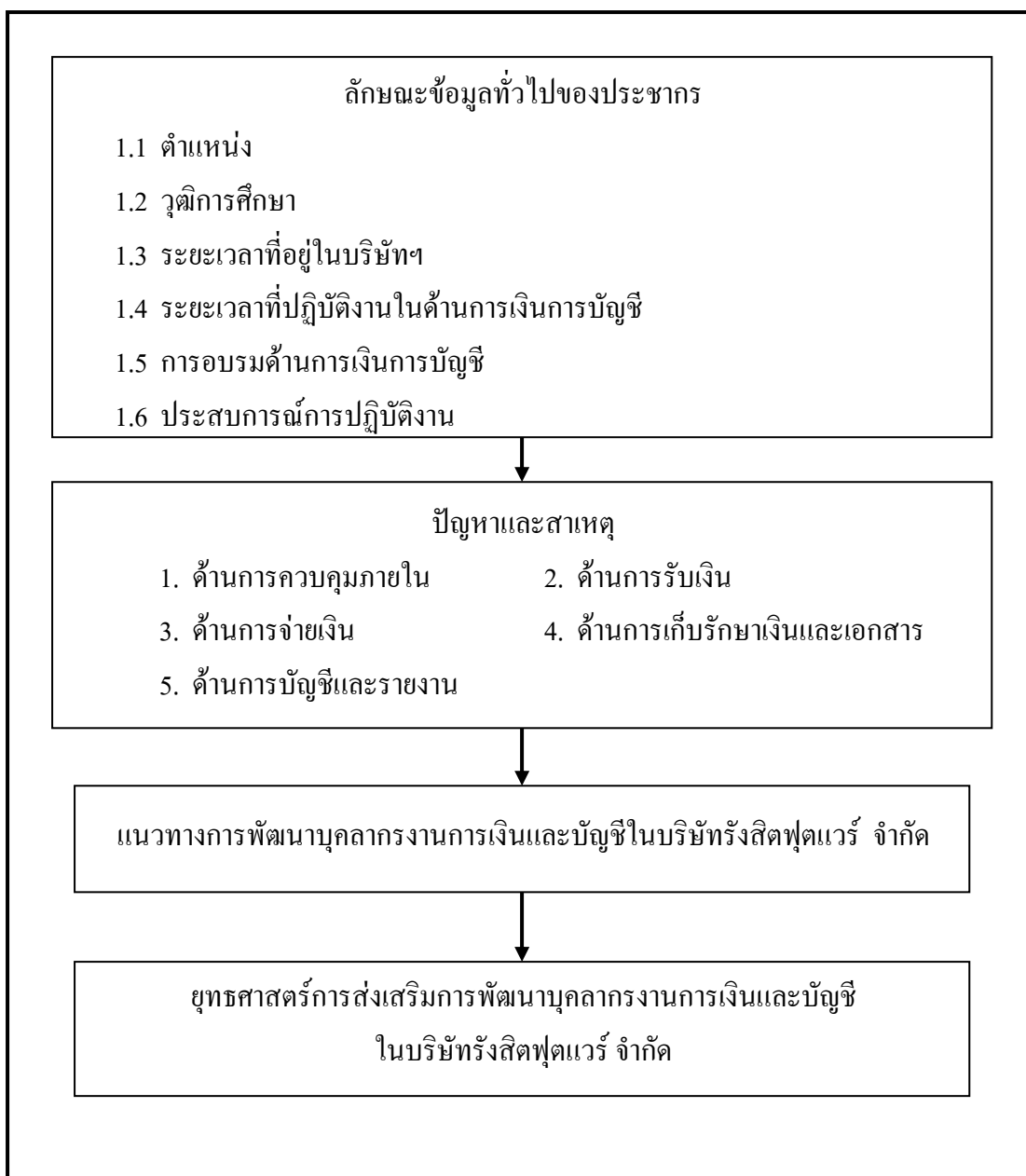
ขอบเขตของการวิจัย

การกำหนดขอบเขตของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาประชากร ได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่ให้ข้อมูลการเงินและการบัญชีของบริษัทรังสิต ฟุตแวร์ จำกัด จำนวน 13 คน ซึ่งในที่นี้ เนื่องจากกลุ่มประชากรมีจำนวนน้อยจึงใช้เป็นกลุ่มประชากรทั้งหมด ประกอบด้วย
  - 1.1 ผู้จัดการฝ่ายการเงินและบัญชี 1 คน
  - 1.2 หัวหน้าฝ่ายการเงิน 1 คน
  - 1.3 หัวหน้าแผนกการเงิน 1 คน
  - 1.4 หัวหน้าหน่วยฝ่ายบัญชี 1 คน
  - 1.5 เจ้าหน้าที่พนักงานการเงินและพนักงานบัญชี 9 คน
2. พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยคือ บริษัทรังสิตฟุตแวร์ จำกัด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตั้งอยู่ที่ 84 หมู่ 11 ตำบลบางนมโค อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13110
3. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2551 ถึง 31 มีนาคม พ.ศ. 2551

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาจากบทที่ 2 เรื่องทฤษฎีการพัฒนาและแนวทางการพัฒนาโดยใช้ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ ทฤษฎีแรงจูงใจ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้ทฤษฎีภาวะผู้นำ ทฤษฎีว่าด้วยผู้นำตามสถานการณ์ ทำให้ผู้ศึกษาคาดว่าหากได้มีการศึกษาปัญหาและสาเหตุของด้านการควบคุมภายใน ด้านการรับเงิน ด้านการจ่ายเงิน ด้านการเก็บรักษาเงินและเอกสาร ด้านการบัญชีและรายงาน โดยวิธีการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีจะทำให้ได้แนวทางการพัฒนาบุคลากรงานการเงินและบัญชีในบริษัทรังสิตฟุตแวร์ จำกัด ซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำยุทธศาสตร์การส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรงานการเงินและบัญชีในบริษัทรังสิตฟุตแวร์ จำกัด ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

บริษัทรังสิตฟุตแวร์ จำกัด หมายถึง องค์กร / นิติบุคคล ซึ่งจดทะเบียนจัดตั้งขึ้นเป็นบริษัทจำกัดตามกฎหมายไทยโดยมีวัตถุประสงค์การค้าเพื่อกิจการเพื่อผลิตและขายรองเท้า ตั้งอยู่เลขที่ 84 หมู่ที่ 11 ถนนสามโคก-เสนา ตำบลบางนมโค อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แนวทางการพัฒนาบุคลากรงานการเงินและบัญชี หมายถึง การดำเนินการพัฒนาบุคลากรงานการเงินและบัญชี เพื่อให้บุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามระเบียบการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของบริษัท ทรัสต์ฟุตแวร์ จำกัด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

งานการเงินและบัญชี หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมทั่วไป การรับจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินและเอกสาร การบัญชีซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป และการรายงานการเงิน โดย การทำงบเดือน การทำรายงานประจำเดือน การรายงานผู้บังคับบัญชา และการทำรายงานเมื่อสิ้นปีของบริษัท ทรัสต์ฟุตแวร์ เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบการเบิกจ่ายการบริหารงานการเงิน เล่ม 1 พ.ศ. 2544 ได้แก่

1. การควบคุมภายใน หมายถึง การปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดบัญชี การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินและเอกสาร การทำบัญชีและการทำรายงาน งานประจำเดือนและการทำรายงานประจำปีเมื่อสิ้นปีงบประมาณของบริษัท ทรัสต์ฟุตแวร์ จำกัด

2. การรับเงิน หมายถึง การปฏิบัติตามประเภทของเงิน เกี่ยวกับการออกใบเสร็จรับเงิน การลงนามในใบเสร็จรับเงิน และการลงบัญชีของบริษัท ทรัสต์ฟุตแวร์ จำกัด

3. การจ่ายเงิน หมายถึง การดำเนินการจ่ายเงินให้กับผู้มีสิทธิรับเงิน ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การอนุมัติจ่ายเงิน การตรวจสอบหลักฐานการจ่าย การจัดลงหมวดและรหัสบัญชีแล้วป้อนข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็น โปรแกรมสำเร็จรูปของบริษัท ทรัสต์ฟุตแวร์ จำกัด

4. การเก็บรักษาเงินและเอกสาร หมายถึง การปฏิบัติเกี่ยวกับเงิน โดย การตรวจสอบความถูกต้องของตัวเงินกับการรายงานเงินคงเหลือประจำวัน การนำเก็บรักษาเงินไว้ ในตู้নিরภัย โดยมีการควบคุม 1 คน คือหัวหน้าเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กับเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ส่วนการเก็บเอกสารเกี่ยวกับการรับจ่ายเงินผู้ช่วยเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีเป็นผู้เก็บรักษา ของบริษัท ทรัสต์ฟุตแวร์ จำกัด

5. การบัญชีและรายงาน หมายถึง การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีตามหลัก การบัญชีเกณฑ์พึงรับ พึงจ่าย เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีจัดทำงบรายรับรายจ่ายและเงินคงเหลือประจำเดือน เสนอกรรมการผู้จัดการภายใน 7 วัน ส่วนผู้ช่วยเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีจัดทำงบการเงินประจำเดือนเสนอกรรมการผู้จัดการภายใน 15 วัน และจัดทำงบการเงินประจำปี เสนอกรรมการผู้จัดการภายใน 30 วัน ของบริษัท ทรัสต์ฟุตแวร์ จำกัด

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานการเงินและบัญชีในบริษัทรังสิตฟุตแวร์ จำกัด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และใช้ผลการวิจัยเป็นข้อเสนอแนะสำหรับบริษัทรังสิตฟุตแวร์ จำกัด เพื่อประโยชน์สำหรับการพัฒนาบุคลากรงานการเงินและบัญชีให้มีสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามระเบียบ
2. เป็นข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและที่สนใจนำไปประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น